

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 13 Mai.

Cestiunea de e bine ca românii și maghiarii să stea tot în starea aceasta abnormală începe a nu mai fi discutată din partea fraților maghiari. Ei se mulțimesc cu rezultatele dobîndite acum 20 de ani — în urma catastrofei dela Sadova și 'și vîd curat numai de trebile lor, dînd cu totul uitărei, că și noi mai suntem aici și că ne găsim în o stare, în care nici înțelegere deplină nu este între noi, dar nici o ruptură hotărîtă. Accentuăm, că nu este nici înțelegere deplină și nici ruptură hotărîtă, ci o stare de ametală politică, cum rar se întîmplă în alt stat și între alte popoare pe lume. O parte însemnată din maghiari vîd, că noi nu suntem și nu putem fi mulțumiți cu starea, în care ne găsim, dar aceasta parte nu are curajul de a păși pe față și a eși cu vr'o propunere concretă ori barem mijlocitoare, ear altă parte este, care crede, că și ce avem e prea mult, că guvernul nu a pus totul în mișcare, ca să ne terorizeze, cum trebuie, că ni s'a lăsat autonomia bisericească neștirbită, ca sub aripile bisericești cel puțin să ne regulăm afacerile culturale, pe cât ne ajung modestele puteri.

Și unii și alții nu ne ajută. Bunăvoința celor dintăiu, dacă sunt de aceștia, e copleșită de șovinismul celor din urmă, cari strigă mereu că prea suntem lăsați în voie, prea ne alergăm caii după plac, prea facem multă daravere cu trebile noastre și în urma urmelor se va stîrni și în masele poporului dorul după o viață mai cu tihnă și stîrnit odată acest dor, conștiința națională va deveni mai puternică și cătușele, în cari au fost lănuți românii, se vor sdrobi mai cu înlesnire.

Noi nu am făcut nici un secret din politica, ce o urmărim, noi am fost, cari ne am spus chiar la riscul de a pierde toată popularitatea în dragul păcii și bucuros am discutat cu cei mai moderați oameni ai maghiarilor, întîndindu le mâna și inima — ca să ne înțelegem.

Resultatul acțiunii noastre a fost privit cu neîncredere și unde ea lipsese, acolo nu poate fi vorba de discutiune meritorică. De o parte din români părăsiți — de altă parte chiar huiduiți, am rămas totuși fideli programului nostru susținut de 36 ani — și tot în marginile acelu program voim să lucrăm pentru a isbuti la înțelegere cu maghiarii.

Succede-ne-va este o întrebare deschisă, dar după semnele, ce le avem, noi susținem lupta [cea mai grea și la aceasta contribuie în parte și ai noștri. Experimentele, ce se fac cu cercul de alegere al Ca-

ransebeșului ne vor da dreptate. De două ori au fost conchemați alegătorii la urnă și ei de două ori au salvat stindardul național, dar nu au salvat și reputațiunea de maturitate politică a poporului român. În programul pasiviștilor din 1881 — și acceptat și la 1884 și 1887 nu dăm de urme, cari să sancționeze procederea aleșilor din Caransebeș și aceasta nu o vor putea contesta nici antagoniștii noștri politici.

E vorba, că un deputat nu poate face isprăvi în dieta din B-Pesta. Aceasta o ținem și noi, dar nu a românilor e rușinea, dacă din 3 milioane de locuitori pot trimite numai un deputat cu program național, ci a celor ce falsifică opiniunea publică, a celor ce au introdus corupțiunea și forța, baionetele și ciomegele, și aceasta o accentuăm, ca să se scie, că nici noi cei moderați nu suntem de acord, nici cu legea electorală excepțională din Transilvania, nici cu măsurile draconice și cu presiunile, ce se exerciază la alegeri din partea potestății statului și a organelor lui, cu deosebire contra candidaților naționali români. Vorba e numai, că dacă unul nu poate isbuti cu nimica — atunci nici 20—30 nu pot face minuni, și acestia vor fi majorități de mulțime și ori vor fi în tabera guvernului, ori în a opozițiunii, puține succese vor dobîndi pentru români, dacă societatea maghiară, guvernul ca și opozițiunea nu vor veni la convingere, că e bine să se facă ceva și pentru noi, pentru biserica noastră, pentru scoalele noastre, pentru limba noastră în administrație, și justiție.

Drepturile popoarelor nu se cerșesc — e drept, — dar nici nu se pot obține, decât prin luptă și foarte de multe ori și prin negociațiuni, prin pacturi între stăpîni, și supuși. Ați maghiarii se privesc de stăpîni, statul țic ei e al nostru, armata e a noastră, finanțele țerei sînt în mâinile noastre, noi le folosim după bun placul nostru — vouă de silă nu vî dăm, nu voim, nu putem să vî dăm nimica, pentru că sunteți îndărătnici și încăpăținați. Croații la 1867 — căpătaseră cartă bianca, pentru-că aveau oameni, cari sciură să folosească ocașiunea, românii au căpătat nisce articuli de lege — cari fie țis per tangentem, au fost și sunt ați ca și sterși, prin ordonanțe și prin legi nouă, cu totul tot opuse celor dela 1868.

Cumcă măsurile aceste s'au luat contra noastră numai atunci, când au început a se înăspri relațiile tot mai mult între români și maghiari, este constat, și constat este și aceea, că dacă se va continua din partea noastră demonstrațiunea ca cum e bunăoară cea dela Caransebeș — ușor ne vom trezi, că

și acel cerc poate în virtutea unei legi speciale, fie ea din un singur paragraf, se va lua din mâinile românilor.

Scosi odată și din aceea poziție — cu drept ne întrelăm, că oare câștigat-a ceva cauza română, mers'a ea cu un pas mai înainte spre rezolvare, sau că a dat înapoi — se înțelege tot în paguba noastră morală și în detrimentul tuturor românilor. Răspunsul e ușor de aflat. Am țis cu ocașiunea alegerei a doua, că să nu punem paciența alegătorilor la multe probe și să nu dăm în mâinile contrarilor arme ascuțite de a ne împunge și junghia cu ele — și o țicem și ați. A afla bărbați devotați causei române nu e greu și încă bărbați probați — numai bunăvoință să fie. Experimentările în politică nu pot avea loc, ear oscilațiunea dela un sistem la altul, dela o manevră la alta nu duc și nu pot duce la scop. Nu pretindem rolul de conducători în politică, nici nu avem pretenția de a fi stăpîni peste opiniunea publică română, cum o fac alții — chiar fără nici un titlu, dar atâta de îndreptățiti tot ne credem, ca să ne exprimăm cu francheță în o cauză, care ați nu e numai a fraților din Caransebeș ci ea e o cauză a tuturor românilor.

Vadă deci, ce vor face — dar bine ar fi să lucre înțeleptesc și să socotească finitul după țisele scripturei. Trăim în timpuri grele, ruptura între noi și maghiari nu e hotărîtă — ea însă se poate accelera prin fapte nesocotite.

Sinodul archidieceșan.

Ședința a XIII și totodată cea din urmă s'a ținut în Joi 12/24 Maiu a. c. Inceputul la 9 oare.

La ordinea țilei a urmat raportul comisiunii petiționare asupra cererilor intrate la sinod, cari toate s'au transpus consistoriului spre competență afacere.

A urmat apoi raportul comisiunii financiare asupra proiectului de budget al consistoriului archidieceșan pe anul 1889, care s'a primit atît în general, cât și în special.

Urmează raportul biroului sinodal, care prin raportorul seu Dr. Ioan Mihu prezentează conspectul despre diurnele și spesele de călătorie ale deputaților. Se votează conspectul în următorul chip.

1. Spese de drum . . .	fl. 856	„ 52 cr.
2. Diurne	fl. 2034	„ — cr.
3. Spese de birou . . .	fl. 50	„ — cr.
		fl. 2940 „ 52 cr.

FOIȚA.

„Mâna de aur.“

(Reamintire din o călătorie în Rusia-)
(Înceere.)

Dar unei gurițe drăgălose îi ertăm multe de toate, cu deosebire într'o conversațiune ca a noastră, unde săriturile de sentimente și idei cu cât erau mai marcante cu atît deveniau mai interesante. Vorbisem despre una alta; despre Rusia și afacerile rusești, și tineră tovarășă me încredința, că Rusia nu e așa de rea, după cum apare. . la tot cazul e mai bună decât renumele ei . . . numai că rusismul trebuie pe deplin cunoscut și priceput. Ajunserăm apoi a vorbi despre căsătoria în Rusia, și la urmă și despre iubire. Aceasta era tema cea adevărată! „Ah“ — țise ea, aruncînd asupra mea o privire plină de simpatii „eu voiu preferi totdeuna a fi consoarta unui voinic austriac.“

Petrecerea cea animată și prezența drăgălașei ființe nu mi putu îndepărta somnul. Pofta de a dormi me copleși într'un mod prea bătătoriu la ochi . . . Deschisei o fereastă, ca să inspir air prospăt. Me desteptai puțin și începusem a me plimba prin vagon. În vagonul din apropiere observai un jandarm care ședea într'un colț fără a se mișca. Deodată începu să mi se facă reu, . . . simțiam o oboseală nemai pomenită.

Trenul se oprî. Era o stațiune mică. Eu me coborî, ca se me plimb puțin în liber. Dar de abia puteam sta pe picioare. Îmi vinia să me culc lângă șine și acolo să dorm. Înainte de a pleca trenul, observai într'un vagon de abia luminat, cu o ușă jumătate deschisă, un om, un ofician al trenului — după cum mi se părea, care arunca la pachete mari și mici, cum îi viniau la îndemână, preste un gard. 'Mi vinia să cred, că pachetele neasigurate ar fi acele, și me bucuram, că nu e și al meu între ele. Dar totul mi se părea a fi un vis. Nimic nu mi era destul de chiar, numai despre aceea eram consciu, că trebuie să me lupt cu o teribilă ametală și oboseală. La stațiunea din apropiere, ear me coborî, pe un moment și poate că aci am și cădut pe șine, . . . căci nu mi aduc aminte, numai de aceea, că la suire în cupeu un jandarm me ajutase și spriginise din toate puterile. Dar după cum spun, toată aceasta reamintire mi pare a fi numai un vis. Se înțelege, că petrecerea cu drăgălașa damă, în urma oboșelii mele, devenise din ce în ce mai monotonă, așa, că pecând ajunserăm în Riga, în cupeu era o liniste totală. Pe peronul stațiunii me astepta un amic. Așdî, că me strigă, și tot atunci vîdî cum frumoasă mea tovarășă dispăru, înveluită în o bundă mare, aruncîndu mi ultima privire de simpatie și salut de adio. . .

Amicul meu făcu observarea, că așdî prospicia foarte reu. Mă întrebă, că nu cumva 'mi e reu. Nu, și nici că nu mi era reu, numai că eram foarte somnoros și prea obosit. El se îngrijî de bagagea mea,

ne puserăm apoi în droșca sa, și numai decât ajunserăm în hotelul nostru, unde voiam ția rămăne câteva țile, și de unde după isprăvirea afacerilor noastre aveam să plecăm împreună la Petersburg. Amicul meu me conduse la pat și me culcă; adormi și am dormit 12 oare fără a mai scî de mine. Când me trezi simțiam niste dureri de cap, dar nici decum alte simptoame de bolnăvire. Aventura mea, și totul ce mi se întîmplase în decursul călătoriei, 'mi era pe deplin clar; atît ce mi se întîmplase într'adevăr, cât și ce visasem. Povesti amicului meu toate. Înainte de toate esaminarăm pachetul și toate lucrurile mele. Nu mi lipsia nimic. Dar totuși ceva. Din busunarul bundei mele dispăruse un portofoliu frumos, care deși era nou, nu conținea nimic, deoarece era un present, ce voiam să-l fac amicului meu.

În Petersburg am rămas timp mai îndelungat. Dar în fine totuși trebuia să me reintorc în patria mea. Reintoarcerea o făcu pe calea ce ducea preste Dünaburg Wilna. Cu aceasta ocașiune am cettit în o foaie ruso-germană, că s'a descoperit o bandă de hoți, care avea de scop jefuirea trenului. Am sciricit mai de aproape despre toată afacerea, și am aflat dela un ofician, care îmi țicea:

— Așa veți „mâna de aur“, s'a descoperit.

— Cum e aceasta de a se înțelege? — întrebai eu.

— E de a se înțelege: o femeie tineră și frumoasă, care se va trimite pe 20 de ani în Siberia.

Pentru autenticarea protocoalelor celor 5 ședințe din urmă s'a dispus, ca autenticarea să se facă la 13/25 Maiu a. c. 12 oare meridiane în localul ședințelor consistoriale, prin o comisiune sinodală, carea sub presidiul ordinariu se va compune din toți deputații, cari vor fi prezenți, și despre autenticare să se ia notiță la finea protocolului ultim.

Fiind terminate agendele sinodali, Esc. Sa. dl. arhiepiscop și metropolit declară, că este detoriu cu mulțămită tuturor și fiesce-căruia dintre domniile deputați pentru zelul și devotamentul, cu care au conlucrat la rezultatul activității acestui sinod.

La despărțire așteaptă dela domniile deputați, ca ei să continue cu bunele intențiuni, între membrii arhiepiscopiei noastre să hrănească dragostea creștinească, și armonia, fără de cari biserica nu poate prospera. Așteaptă ca toți să lucreze pentru consolidarea păcii și întărirea bisericii și încheie sesiunea sinodală, dând domnilor deputați binecuvântare arhierască.

La cuvântarea Escelenției Sale, a dlui arhiepiscop și metropolit, răspunde Preacuvioșia Sa, domnul archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Nicolau Popea, accentuând, că în momentul de încheiere, la terminarea lucrărilor, toți deputații doresc ca lucrările să aibă rezultat pentru biserică. Precum ori ce societate, așa și biserica, ca să poată ajunge la scopuri salutare, are lipsă de bună înțelegere, armonică conlucrare a membrilor sei. Și fiind că aceasta depinde dela buna și dreapta conducere, dela capul nostru, dorește Escel. Sale viață îndelungată spre consolidarea și prosperarea binelui nostru bisericesc.

Cu acestea sesiunea sinodului s'a încheiat.

Și minciuna e vorbă.

„Tribuna“ în numărul de ieri sub titlul „un conclud sinodal“ referează despre concludul luat de sinodul nostru arhiepiscopesc în cestiunea încordărilor dintre membrii bisericii noastre, și decursul lucrurilor îl prezentează publicului român, după usul introdus de ea în presa noastră, cu totul fals.

Eată ce dice „Tribuna“:

Înalt Preasfinția Sa părintele metropolit și arhiepiscop Miron Roman a creșut de cuviință să i se plângă sinodului arhiepiscopesc de asprimea, cu care este combătut în coloanele „Tribunei“ și să ceară dela reprezentanții bisericii un vot ocroritor față cu presa.

Drept răspuns alte fețe bisericesci s'au plâns, că și ele au fost tratate chiar cu mai multă asprime în coloanele organului personal al Escelenției Sale și nu, ca Escelenția Sa, din punct de vedere politic, ci în calitate de funcționari bisericesci.

După îndelungate cercetări și conferiri confidențiale, ajungând cestiunea la desbatere în ședința de Marți, s'au făcut trei propuneri, una din partea dlui Dr. Ioan Mihu, referentul comisiunii alese de sinod *ad hoc*, alta din partea dlui Diamandi Manole, ear a treia o propunere mijlocitoare, făcută de dl Rubin Patița.

După această introducere reproduce propunerea făcută de dl Diamandi Manole, cea a minorității din comisiunea *ad hoc* susținută de raportorul Rubin Patița și cea a majorității susținută de raportorul Dr. Ioan Mihu, apoi conținut:

Această a treia propunere a fost ridicată la valoare de conclud prin votare nominală.

Contra acestor propuneri s'au pronunțat deputații sinodali: Ambrosiu Bârsan, — Zaharia Boiu jun, — Dr. Aurel Brote, — N. Cristea, — Ioan (poate Simeon Red.) Demian, — Simeon Dragomir, — D. Manole, — A. Moldovan, — Rubin Patița, — Pompiliu Pipoișiu, — Nicolae Popea, — Dr. Ilarion Pușcariu, — Ioan Rațiu, — Galacteon Șagău, — N. Străvoiu, — Alecsandru Tordoșan și Victor Tordoșan, — cu totul 19 voturi*).

S'au abținut doi deputați: Vasilie Dămian și George Șandor.

Pentru propunerea majorității s'au pronunțat 32 deputați și anume: Partenie Cosma, directorul executiv al „Albinei“ etc., — Iacob Bologa, președintele comitetului de direcțiune al „Albinei“, — Ioan Hannia, cumnat al dlui Iacob Bologa și membru în consiliul de direcțiune al „Albinei“, — Ilie Măcelariu, membru în consiliul de direcțiune al „Albinei“, — Ioan Popescu, membru în consiliul de direcțiune al „Albinei“, — Ioan Petric, socru al dlui Ioan Popescu și tată al dlui cassier dela „Albina“, — Iuliu Dan, nepotul al dlui P. Cosma, — Ioan Turcu, protonotar comitatens, — Iosif Orbonaș, solgăbiru, — Liviu Bran, solgăbiru, — Șandru, asesor orfanal, — George Dănilă, primariu orășenesc, — Dimitrie Lăcătuș, notar comunal, — Tătar, funcționar judecătoresc, — Nicanor Frateș, secretariu consistorial și membru în comisiunea de reviziune a „Albinei“, — Dr. Nicolae Olariu, asesor consistorial etc. etc., — Dr. Remus Rosca, redactor provisor, funcționar consistorial etc., — Mateiu Voilean etc. etc., — Gerasim Candrea, asesor din nou ales în consistoriu etc., — Dr. Absolon Todea, Dr. Ioan Mihu, Octavian Sorescu, Iosif Pușcariu, Ioachim Fulea, Samuil Pop, toți advocați și agenți ai „Albinei“, — Ioan Droc, protopop, Romul Furduiu, protopop, — Teodor Herman, protopop, Ioan Papiu, protopop, — Avram Păcurar, protopop, Nicolae Cosma, not. cerc. și Daniil David, funcționar orășenesc.

În interesul adevărului trebuie să rectificăm inexactitățile din raportul tendențios al „Tribunei“.

Comisiunea emisă *ad hoc* în această afacere, s'a prezentat în conferența sinodală cu o propunere luată unanim. În conferență s'a desbatut mult ces-

*) Ad-că după aceasta consemnare numai 17 căci nu e indus dep. Dumitru Coltofean și Ioan Danciu. Red.

tiunea împăcării, și s'a delegat din nou o comisiune, care să formuleze o nouă propunere, combinând posibil toate vederile exprimate în conferență pentru ajungerea unei împăciuri.

Această comisiune a formulat apoi o propunere, o a dat comisiunii *ad hoc*, carea însă numai în minoritatea sa a aderat la această formulare de împăciuire.

În ședința publică s'a prezentat deci comisiunea *ad hoc* cu două propuneri: majoritatea a făcut propunerea susținută prin raportorul Dr. Mihu, minoritatea cea susținută prin raportorul Rubin Patița.

Pentru o mai completă referare vom mai prezenta încă și alte două propuneri, cari nu le am putut reproduce în numărul nostru de Joi trecut.

Față cu cele trei propuneri reproduse deputatul Gerasim Candrea a propus următoarea rezoluțiune:

Sinodul ia cu părere de rău act despre curentul pernicios ce în chip de spirit de partidă s'a ivit în biserica noastră, și condamnă cu tot adinsul atari porniri, mai ales după ce acelea în mod tendențios și rău voituri se divulgă și pe calea diaristice cu vătămarea vașei și autorității bisericii noastre, a capului ei și a altor fețe bisericesci; sinodul dechiară, că e gata a da și își dă tot concursul seu întru combaterea ataror aparițiuni, și exprimându-și deplina sa încredere în Escelenția Sa îl invită și roagă ca în conțelegere cu consistoriul arhiepiscopesc, pe baza legilor și normelor disciplinari existente, să ia toate măsurile ce le vor afla de lipsă pentru delăturarea acestei stări regretabile.

Încât pentru cauza disciplinară a protopresbiterului Simion Popescu, sinodul ca incompetent, nevoind a se ingera o remite consistoriului arhiepiscopesc pentru competență afacere.

Sibiu, în 21 Maiu, 1888.

Gerasim Candrea,
deputat sinod.

În fine cu privire la afacerea domnului protopop Simeon Popescu deputatul Nicolau Cristea a propus următorul adaos:

Dar și până la finalizarea afacerii Escelenția Sa P. arhiepiscop și metropolit este rugat a restitui pe protopresbiterul Simeon Popescu în funcțiune

Dintre acestea propuneri s'a respins cea a deputatului Diamandi Manole cu o minoritate dispartentă, și anume a întrunit 7 voturi.

După respingerea acestei propuneri deputatul Dr. Aurel Brote prezentează o listă cu 15 subscrieri, în care se cere votare nominală asupra propunerilor comisiunii (majoritate și minoritate).

S'a pus deci la vot propunerea minorității din comisiune și pentru ea a votat deputații: Bârsan, Boiu, Dr. Brote, Coltofean, Cristea, Simeon Dămian, Danciu, Dragomir, Manole, Moldovan Anania, Patița, Pipoișiu, Popea, Dr. Pușcariu, Rațiu, Șagău, Străvoiu, Tordoșan Alecsandru și Tordoșan Victor. Cu totul 19.

S'au abținut deputați V. Damian și G. Șandor.

Contra acestei propuneri a votat: Bologa, Candrea, Cosma Nicolau, Cosma Parteniu, Dan, Dănilă, David, Droc, Frateș, Fulea, Furduiu, Hannia, Herman, Lăcătuș, Leményi, Macelar, Dr. Mihu, Dr. Olariu, Orbonaș, Papiu, Păcurariu, Petric, Samuil Pop, Popescu, Iosif Pușcariu, Dr. Rosca, Șandru, Sorescu, Tătar, Dr. Todea, Turcu și Voilean. Cu totul 32.

Fără votare nominală s'a respins apoi propunerea deputatului Candrea

A venit rândul la propunerea majorității din comisiunea *ad hoc*.

Președintele a descoperit, că după usul introdus la noi, respinse fiind toate celelalte propuneri ar fi să se enunțe ca primită propunerea majorității, cu toate acestea, fiind că s'a cerut votare nominală, va dispune votare.

Deputatul Dr. Pușcariu arată, că deși el a fost pentru propunerea din minoritate, cădând aceea, acuma nu urmează ca să nu voteze pentru a majorității, întocmai după cum au făcut cei 7 deputați, cari după ce a cădut propunerea deputatului Diamandi Manole, au votat apoi pentru a minorității din comisiune.

La apelul nominal deja primul deputat din alfabet dl Ambrosiu Bârsan, care a votat cu minoritatea, a dat votul „da“ pentru majoritate.

În acest moment, vădând dl Dr. Brote, că vor rămâne tot 7 voturi originale, a retras propunerea pentru votarea nominală asupra propunerii făcute de majoritatea din comisiunea *ad hoc*.

În urma acesteia presidiul a enunțat ca conclud propunerea majorității, fără a se fi votat asupra ei.

Aceasta e starea faptică a lucrului.

Cu toate acestea „Tribuna“ află cu cale a face raport fals, a afirma, că votarea nominală s'a făcut asupra propunerii primite, de aici trage apoi concludiuni pentru oamenii sei și seduce publicul chiar și în această cestiune, despre care noi credeam, că dacă oamenii dela „Tribuna“ voesc pacea și binele bisericii noastre, vor aduce întru toate raport exact. Rectificând acestea, nu reflectăm la titulatura, cu care au fost împodobite numele domnilor deputați, cari precum se vede nu sunt bine creștați la răvașul „Tribunei“. Cestiunea rezolvată în chipul, cum ea s'a rezolvat, este prea serioasă, ca noi să o tractăm în modul frivol, după cum vedem, că face „Tribuna“.

Propunerea minorității n'a fost, decât încă o încercare — constatăm zădărnica — pentru împedarea divergențelor dintre fi bisericii noastre.

De 14 ani s'a tot încercat delăturarea încordărilor, și ea n'a succed. S'a încercat și în anul acesta. Domniile deputați încă nici n'au părăsit Sibiu, și pot vedea cât de serios au luat oamenii dela „Tribuna“ încercările de împăcare, cu câtă frivolitate este plesnită sinceritatea și dorința de a ajunge la o stare normală, la un curs regulat în biserică prin mijloace ordinare.

Constatăm deci starea faptică a lucrului în toate amănuntele, și trecem la alte afaceri de ale noastre, așteptând deslegarea afacerilor noastre bisericesci conform enunțatului sinodal.

Nr 2441 bis. 1888.

Raport general

despre activitatea consistoriului arhiepiscopesc, ca senat bisericesc pe 1887.

Venerabil sinod arhiepiscopesc!

1. Senatul a ținut ședințele sale regulat în fiecare săptămână, cu puțina excepțiune a acelor zile, când au obvenit sărbători sau alte impedimente. Numărul ședințelor a fost de 52, și anume: ordinare 41, extraordinare 11, ear numărul pieselor resortului său de 2043, rezolvite, afară de puține neesențiale, în ședințele senatului, Esibite neresolvite erau la 31 Decembrie 1887 încă 121 din 1887 și 7 din 1886, cari au trecut în sarcina anului 1888.

2. Conscriptiunea oficială, din carea însă, pe lângă toate solicitările, lipsesc încă datele din protopresbiteratele: Agnitei, Gioagiului II și M.-Oșpreiului, de unde pentru completare s'au pus datele de pe anul 1886, ne arată starea numerică a clerului și poporului arhiepiscopesc în cifrele următoare:

comune bisericesci	1,058
familii	157,638
suflete	697,677
și anume:	
bărbați	350,401
femei	347,276

Față cu anul expirat 1886 cu 693,881 suflete se arată dar un creșcământ de 3796 suflete.

În calcul mediu se vin pe o familie în arhiepiscopesc câte 4,56% suflete.

Încât datele administrate aici se pot privi barem aprosimativ de autentice, apoi în protopresbiteratele Alba-Iulia, Brașov I, Cetate de peatră, Deeș, Hațeg, Orăștie, Seliște, Sibiu, Solnoc și Târnava inferioară numărul populațiunii este în decrescere, — o împregiurare, ce se esplică parte prin boale epidemice, parte prin emigrațiuni în urma trailui îngreuiat. Împregiurarea din urmă se dovedește și prin aceea, că d. e. la Seliște chiar și numărul familiilor este cu 140, la Sibiu 216 mai mic decât în anul 1886. În toate celelalte protopresbiterate, afară de cele de sus, populațiunea este în creștere.

Numărul născuților este:

1. legitimi:	
a) bărbați	13,229
b) femei	13,070
la olaltă	26,369
2. nelegitimi:	
a) bărbați	907
b) femei	756
la olaltă	1,663
cu totul	28,032

Numărul pruncilor ilegitiți față cu cei legitimi este de 6,35%.

Numărul părechilor cununate în decursul anului este de 5320; față cu anul trecut de 5443 mai puține cu 123 părechi.

Morți au fost 21,319
La 1886 20,490
așa dar la 1887 mai mulți cu 829

Cât în special pentru clerul arhiepiscopesc, acela, cu un arhiepiscop și metropolit în frunte, se reprezintă astfel:

a) în centru:

Archimandrit și vicariu arhiepiscopesc	1
„ asesor consistorial	1
Protosinghel și asesor (și secret.) consistorial	1
Asesori consistoriali protopresbiteri	3
Director seminariul protopresbiter	1
Profesor seminariul	1
Profesori seminariali presbiteri	2
Esedor consistorial presbiter	1
Esedor seminariul protodiacon	1
Archivariu consistorial protodiacon	1
la olaltă	14

b) în afară:

Protopresbiteri tractuali, totdeodată și parochi	31
Protopresbiteri tractuali fără parochii	3
„ emeritați	2
Administratori protopresbiterali și parochiali	2
Parochi	861
Administratori parochiali (fără parochii proprii)	54
Capelani	66
Diaconi	2

Prin urmare dar clerul archidiececan se compune preste tot din 997 persoane, adică cu 17 mai puține decât la 1886.

Comparându-se numărul preoților cu al populației în general, se arată, că tot la 713 suflete se vine un preot.

Conspectul general al clerului și poporului archidiececan, amplificat cu datele cerute prin conclusele sinodale din anii trecuți, se află sub lit. A)

3. Numărul preoților repositați în decursul anului 1887 este preste tot de 27, cu 3 mai mulți decât în anul precedent; mortalitatea preoțimei archidiececane se prezintă prin cifra 1.17%.

4. Chirotoniri au urmat în anul 1887 preste tot 33; dintre cei chirotoniți au fost 22 clerici absoluți și având calificațiunea normală, iar 11 clerici extraordinari, primiți la ascultarea studiilor teologice pe un timp mai scurt. Numele, gradurile și destinațiunea chirotoniților se învederează din lista de sub B).

5. Parochii vacante au rămas la finea anului 1886, 86; din aceste s'au întregit în decursul anului prin concurs și alegere formală 24, au devenit însă vacante prin moarte sau strămutare 22, așa încât la finea anului 1887 mai erau vacante 84. Conspectul acestora se aclude sub lit. C.)

Tot la punctul acesta se alătură sub D) și un conspect al acelor parochii, cari pe calea ordinară nu s'au putut întregi, adică nu s'au putut esopera îmbunătățirea lor nici până la cifra minimală de 400 fl. dotațiune anuală, și totuși a fost și este necesitate a se întregi parochiile respective. Unele din aceste parochii s'au putut barem provede cu parochi de calificațiune normală, iar la altele, unde nu s'au aflat atari candidați, au trebuit să se primească, anume pentru dăsele, candidați extraordinari, cari să se prepare pentru statul preoțesc într'un termin mai accelerat, după împregiurări.

Spre a se regula pe cât se poate cursul clerical extraordinar, prevădit în §-80. al regulamentului seminarial, Consistoriul cu deadinsul s'a ocupat de această cauză, și are onoare, a așterne prin esibit separat vederile și propunerile sale în acest obiect. (Va urma.)

Sibiu, 24 Maiu n., 1888.

Onorată redacțiune! În urma celor publicate despre dl Slavici în timpul din urmă în „Tel. Rom.“ și acelor publicate de dănsul cu privire la acestea despre sine în „Tribuna“, — în fine cu considerare la nervositate ce ved căl stăpănesce din incidentul procesului seu de presă, — renunțiu de astădată la publicarea întimpinării, ce provocat prin articolii sei intitulati: „Încă o rață de lumină“ din Nrii 92 și 93 ai „Tribunei“ din 4 și 5 a curente, Vi o predasem la 27 Aprile a. c. vechiu, cu rogarea, ca să-i dați loc în diarul, ce redactați.

Primiți asigurarea deosebitei considerațiuni, cu care sum.

Al D-voastre stimătoriu

Parteniu Cosma

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sighișoara, în Maiu, 1888. (Un extras din raportul presidial al sinodului protopresbiteral al tractului Sighișoarei). Onorată redacțiune! Sinodul protopresbiteral al tractului Sighișoarei, restaurat pe periodul 1888—1890 și-a șinut ședința sa ordinară la 26 Februaru a. c. În această ședință părintele administrator protopresbiteral Dimitrie Moldovan ca președinte, în raportul seu din acest an, pe lângă altele, a espus îmbunătățirile făcute în comunele protopresbiteratului dela anul 1882, când cu intrarea sa în activitatea de administrator protopresbiteral, până acum, și anume:

Pentru comuna bisericească Beșa, simțindu-se o neamenaveră îmbunătățire a venitelor preoțesci, a mijlocit un ajutoriu dela Prea Veneratul consistoriu de 225 fl., pentru care s'a cumpărat 16 părcele de pământ, și s'a făcut un schimb foarte favorabil a casei parochiale.

În comuna Criș s'a zidit o școală nouă în locul celei vechi ruinate, mijlocind un ajutoriu de 150 fl. din fondurile archidiececane.

Comuna filială Felța, carea cu imprumutul contras din fondurile archidiececane în sumă de 5006 fl. pe când se ținea de protopresbiteratul Paloșului, în scopul cumpărării unei moșii ca porțiune canonică era în restanță cu interesele în sumă considerabilă, interesele s'a depurat și s'a mijlocit scăderea lor la 6% dela 8%, ba s'a plătit și din capital, și mijlocit un ajutoriu de 200 fl. la repararea bisericii și filia Rondela 50 fl. la rădicarea turnului.

În comuna Noul-săsesc s'a cumpărat porțiune canonică, prin un ajutor mijlocit din fondul Rudolfin de 344 fl.

În Laslea mare școală veche era necorespundătoare, aceasta s'a dat în schimb pentru o casă corespondătoare în locul cel mai plăcut în comuna bisericească, un ajutoriu de 100 fl. din fondurile archidiececane.

La Sălăuș s'a eruat un ajutoriu din fundațiunea Andrei Șaguna de 200 fl. pentru depurarea unui debit făcut cu ocaziunea noușiditei biserici, s'a provădit biserica cu ornamentele cele mai frumoase.

Comuna bisericească Șarpatoc, a primit un ajutoriu de 100 fl. la cumpărarea unui loc de biserică, s'a înființat un fond de bucate și adunat material de peatră pentru nou zidinda biserică de singuraticii membrii ai parochiei.

În Ferihas s'a renovat biserica și fruntariul prin repartițiune făcută în popor.

În Hașfalău s'a adunat material pentru nou zidinda biserică, spre care scop comuna bisericească a primit un ajutor de 200 fl. din fundațiunea Andrei Șaguna.

În Bodogaia inferioară s'a zidit prin repartițiune dela popor și colecte din tract casă nouă parochială, s'a acordat ajutoriu de 238 fl. la repararea bisericești din fundațiunea Andrei Șaguna.

Comuna bisericească din Galomfalău-mare a primit un ajutoriu de 150 fl., la renovarea bisericești din fundațiunea Andrei Șaguna.

Feleagul a primit un ajutoriu de 50 fl. dela biserica s. Nicolae din Brașov la repararea casei și a edificatelor economice parochiale, 100 fl. pentru repararea bisericești din fundațiunea Andrei Șaguna și-a adunat material pentru nouzidinda școală.

În Archita s'a reparat și adaptat școala veche și sa adunat material pentru nou zidinda biserică.

Filia Beia a zidit școală nouă corespondătoare.

Comuna bisericească din Bundorf, a rădicat biserica cea nouă până sub coperiș, primind spre scopul edificării acestei bisericești un ajutor de 300 fl. din fundațiunea Andrei Șaguna.

În Mucundorf sa înființat un fond și adunat material pentru nou zidinda biserică.

Țelina a primit ajutor de 300 fl. din fundațiunea Andrei Șaguna și a adunat material material pentru noua biserică a cărei zidire se va incepe în decursul verei.

Comuna bisericească Daia săsească a zidit casă parochială și împrejurat biserica casa și școala cu zid.

În Retisdorf comuna bisericească a zidit școală nouă de model spre care scop a primit ajutor de 200 fl. din fondurile archidiececane.

În Sighișoara sa cumpărat un edificiu nou școlar cu 8000 fl. în cetate.

Comuna filială Netuș a primit un ajutor de 100 fl. la depurarea unei datorii făcute cu ocaziunea nou ziditei bisericești.

În Hendorf sa renovat biserica, sa cumpărat casă parochială nouă și zidit școală nouă.

În Trapold sa mijlocit un ajutor de 50 fl. la repararea bisericești sa renovat biserica și școala sa făcut un schimb favorabil al casei parochiale.

În Șaeș s'a adaptat casa parochială și s'a eruat un ajutoriu de 100 fl. din fundațiunea Andrei Șaguna pentru repararea bisericești.

Salariile învățătoresci în partea cea mai mare sunt sistemisate și ameliorate, și școalele cu puține excepțiuni provădute cu învățători calificați, de unde despărțământul învățătoresc din acest protopresbiterat, care face parte din reuniunea districtuală, — și implinesce datorința conform statutelor și progesează obținând complăcerea Preaveneratului consistoriu.

Îmbunătățirile înșirate în raport toate s'au făcut la îndemnul și povățuirea nepregetată a administratorului nostru protopresbiteral, ajutorat de preoții respectivi și comitetele parochiale.

Sinodul protopresbiteral, având în vedere zelul, activitatea și promtețea, cu care a condus și conduce agendele protopresbiterali, și îmbunătățirile însemnate în timpul scurt al activității sale, la propunerea membrului Nicolae Doctor paroch în Hașfalău în unanimitate a esprimit cu cuvântul și protocolarminte D'ui administrator protopresbiteral Dimitrie Moldovan deplina sa recunoștință.

Eu din parte mi mai adaug, rugând pre domnul administrator Dimitrie Moldovan, se continue mai departe tot așa cu zelul seu învăpăiat, pentru înflorirea tractului, încredințându-l, că ajutoriul tractualilor nu va lipsi în această direcțiune, și simpatiile, de cari a fost și este întimpinat în comunele noastre tractuali tot mai tare se vor întări.

Un membru sinodal.

Avis.

Adesea pacienții recurg la luminile celibrității medicale din străinătate, și aleargă mai ales la Viena, ca se consulte specialiști, cari sunt fala facultății vieneze.

Dar mulți din pacienți, fie că nu cunosc limba sau usagiurile locale, fie că nu pot esplica boala lor, sau că nu înțeleg destul de bine sfaturile ce le-au dat medicul, pe care l'au consultat, și care e mai în totdeuna grăbit, nu și ating scopul, pentru care au făcut sacrificiul unei asemenea lungi călătorii.

Aceste inconveniente se pot evita, dacă pacientul va lua precauțiunea de a se adresa îndată după sosirea sa în capitala Austriei Domnului Dr. Sterie N. Ciurcu, care se află stabilit în Viena, VIII Alserstrasse 49. Statornic de mulți ani în Viena. Dl Dr. Ciurcu stă în străne legături cu toți profesorii dela facultate, și poate aduce servițiile cele mai însemnate pacienților, cari s'ar duce să-i consulte.

Adresându-se junelui nostru compatriat, pacientul nu numai va obține fără multă așteptare și fără nici un derangiamet consultațiunea dorită, nu numai va fi sigur, că va fi esaminat de cel mai bun specialist indicat pentru boala, de care suferă, dar va evita ori ce neînțelegere, boala lui va fi esplicată bine și în termini scientifici medicului specialist, răspunsurile și sfaturile acestuia vor fi transmise pacientului în mod lămurit și detaiat, în fine medicul consultat va arăta o solitudine mai mare decât dacă pacientul s'ar fi prezentat singur.

Nu mai incape indoeală, că dl Dr. Ciurcu va putea fi pacientului de cel mai mare folos, în cas, când acesta ar mai avea și după consultațiune necesitate de asistența unui medic.

În fine chiar persoanele, cari neputând sau nevoind să întreprindă lunga călătorie la Viena, ar voi să aibă părerea vre unui specialist vienez, pot obține consultațiunea, adresându-se prin postă sau în casuri urgente prin telegraf dlui Dr. Sterie N. Ciurcu VIII. Alserstrasse 49. și alăturând descrierea boalei.

Varietăți.

* (Serbarea dela 10/22 Maiu.) A șeptea aniversare a încoronării s'a serbătorit în Bucuresci cu mare solemnitate; oficiul divin, la care a asistat regele și regina, toate notabilitățile civile și militare, a fost săvârșit de E. S. metropolitul primat înconjurat de înaltul cler.

* Alteța Sa principele de coroană Rudolf a inspecționat în zilele trecute și trupele staționate în garnisoana din Gratz.

* (Hermannstädter-Männer-Gesangverein.) Festivitatea iubileului de 25 de ani din 26 și 27 Maiu se va ține în ordinea următoare: „Concert festiv“: Sâmbătă în 26 Maiu seara la 7^{1/2} oare în „Gesellschaftshaus“, cu concursul binevoitoriu al d-nei H. de Putkovsky, al dlui I. Popa, și a capelei orășănesci. După concert: convenire socială în „Hermannsgarten“ Duminecă în 27 Maiu la 11 oare: „serbare de aducere aminte“ în onoarea dirigentului H. Bönicke în sala dela Musickverein. „Banchet festiv“ în „Gesellschaftshaus“ la 1 oară, producțiuni de musica orășănească. Concert la 7^{1/2} oare în sala dela „Gesellschaftshaus“ cu concursul mai multor reuniuni de cântări. Bilete se pot căpăta în biroul festiv „Piața mare Nr. 11“ și seara la cassa. Prețul: La concertul I și convenirea socială 80 cr.; la banchet 1 fl. 80; la concertul II-lea 60 cr. Broșuri despre istoricul reuniunii și alte tipărituri se află în biroul festiv și seara la cassa. Programul pentru concertul prim din 26 Maiu:

1. „Stiftungslied“ für Solo quartett u. Chor v. H. Bönike.
2. „Fest Ouverture“ v. C. Leutner.
3. „Hebt an den Sang“ Männer-Chor v. Rich. Wagner.
4. „Sieg im Gesang“ für Männer Chor, Solostimmen und Orchester v. Edmund Kretschmer oper. 37.

Pentru concertul II-lea Duminecă 27 Maiu.

1. Ouverture zur Oper „Titus“ v. W. A. Mozart.
2. „Rudolf von Werdenberg“ (Ballade) Männerchor v. Frdr. Hegar, vorgetragen vom Hermannstädter Männergesangverein.
3. Vorträge der Heltauer Liedertafel:
 - a) „Wanderlied“ v. E. Becker.
 - b) „Trinklied“ (Volksweise) Ged. von H. Grundholzer.
4. „Serenade“ v. H. Kling. (Orchester).
5. „Népdal füzér ákirta“ v. Dománffy vorgetr: vom Hermannstädter Magyar dalkör.
6. „Poeten auf der Alm“ für Chor mit Piano-forte v. E. S. Engelsberg, vorgetragen vom Männerchor „Hermania“.
7. Fantasie aus „Lohengrin“ v. Richard Wagner. (Orchester).
8. „Nachtgruss“ von Weinzierl. Chor mit Bariton-Solo und Orchester, vorgetragen vom Hermannstädter Männer-Gesangverein.
9. „Das deutsche Lied“ v. Kalliwoda. (Gesamtmchor).
10. „Donauweibchen Walzer“ v. Joh. Strauss. (Orchester).

* Secretariul museului de anticități din B-pesta, Dr. Ludovic Réthy va petrece în vara aceasta la

București, pentru a face studii asupra numismaticii române. Dl Rétyy intenționează edarea unui op.

* (Invitare.) În conformitate cu §-ul 1 din statutul comitatens valabil, adunarea generală ordinară de primăvară a comitetului municipal al comitatului Sibiu se va ține **4 Iunie 1888 la 9 oare a. m.** în sala cea mare de ședințe din casa comitatensă. Despre aceasta se face în sensul § lui 46 al art. de lege XXI din anul 1886 publicarea convenită.

* (Regele Milan.) Din Pesta se asigură, că scopul călătoriei regelui Sârbiei Milan la Viena a fost, ca să decidă pe regina Natalia a și da consimțământul pentru divorț. Scopul nu s'a ajuns deoarece regina a refuzat.

* „Wiener-Mode.“ Din ce în ce tot interesant devine acest ziar al modelor. Nrul mai proaspăt e ilustrat cu figuri idilice din cele mai însemnate acuarele vieneze. Toaletele de primăvară ale damelor și copiilor sunt executate în mod de tot picant. Monogramele sunt elegante modele de imitat. Suplementul „Im Boudoir“ conține o interesantă lectură și picante ilustrațiuni.

Plan pentru instruirea lucrului de mână în scoalele populare și în special în institutul pedagogic-teologic ortod. or. din Sibiu.*

O cestiune de interes vital este întregirea instruirii institutului nostru pedagogic-teologic și a scoalelor populare prin introducerea lucrului de mână sau a industriei populare**)

*) Asteriscul Venerabilului sinod arhidieceșan din anul curent. Red.

**) Nu avem încă fiesată terminologia lucrului de mână, atât în ce privește numele acestui obiect, cât și în ce privește complexul diferitelor unelte necesarii la practicarea multiplelor specialități de lucru.

Referitoriu la numele obiectului, aflăm atâtea numiri, poate, câte sunt și persoanele, ce se ocupă cu această cestiune. Unii dic industrie de casă, alții dic industrie populară, alții earăși dic lucru de mână, voidn a traduce nemțescul „Handarbeit“, „Handfertigkeit“, sau „Slöjd“ (cet sloaid.) Lucruri de mână (Handarbeit) sunt toate, pentru-că toate lucrurile le executăm cu mâna. „Handfertigkeit“ înseamnă: îndemănare, dibăcie sau desteritate. Germanii au adoptat aceste numiri pentru ocolirea greșelii, referitor la scopul lucrului în școală. Industria de casă cuprinde lucruri, cari au de scop acoperirea unor trebuințe casnice; industrie populară încă învoală în sine mai mult sau mai puțin scopul acesta. Lucrul în școală are cu totul altă destinațiune. El e chemat — precum se va arăta mai încolo — a întregi instruirea școlară, de a cultiva pe omul întreg, adică și organele lucrătoare ale corpului pe lângă cultura minții; câștigul e un ce cu totul tot secundar. Mai potrivit doară ar fi îndemănare, dibăcie sau desteritate ori poate singuraticul „lucru“ sau apoi industrie populară, rămânând scopul ne espres pe deplin în numire și aceasta nu detrage nimic înțelesului. Aceasta e o cestiune neresolvată încă și ar fi foarte bine, când ar contribui mai mulți participatori la clarificarea acestei cestiuni și fiesarea unei terminologii fiese, pentru care este timpul tocmai acum la început căci, dacă se introduc numiri false în popor, nu le mai putem scoate din limbă. Din parte-ne lăsăm cestiunea deschisă, folosind în această lucrare aci o numire, aci alta, aci câte două de odată.

în planul lor de învățământ. Această cestiune se află din anul 1878 în stadiu de pregătire. Elaboratul, compus în sinul onoratului corp profesoral dela seminariul Andreian din Sibiu prin dl prof. seminarial Dr. D. P. Barcian și scos la lumină la a. 1885, arată pe scurt istoricul și necesitatea lucrului de mână în institutul pedagogic și în scoalele populare de băeți fără de a se face înfrînsul vr'o propunere pozitivă în privința aceasta.

Subsemnatul, studiind această importantă cestiune și ocupându-mă chiar și practice împreună cu colegul meu, dl Candid Mușlea, în cursurile noastre, parte pentru învățători (August 1887,) parte pentru tinerimea școlară de ambe-sece și pentru adulți, aici în Brașov (1887 și 1888,) îmi iau voie a schița aici modestele noastre vederi despre importanța și necesitatea lucrului de mână sau industriei populare pentru scoalele populare, arătând în special mijloacele cele mai practice, prin cari s'ar putea introduce acest obiect în planul de învățământ al institutului pedagogic-teologic.

Necesitatea lucrului în școală.

Dacă observăm ființa omului în etatea copilăriei, când ni se prezintă ea în toată nuditatea înclinărilor sale naturale, ne putem convinge, că copilul, abia ajuns la o minimală putere a organelor sale trupesci și sufletesci, toate lucrurile din giurul seu le mișcă, le apucă în mână și voiesce a le schimba fie prin dislocare (zidind), fie prin preschimbare (rupend, ciopind) sau prin desemn, făcând diferite figuri, deși acestea numai caricaturi s'ar putea numi; etc. etc. Chiar când e mai mărișor, mâinile lui nici înlănțuite nu ar fi cineva în stare a i le ține ne ocupate. Dău a sădit în individualitatea fiecărui om boldul natural, de a întrebuița și a perfecționa dibăcia mâinilor sale la lucrări de orice categorie din viața sa. Și nici că se putea altcum. Omul e și avisat la aceste organe, dela cari atâră chiar existența sa. Mâinile fiecărui om sunt cele mai nobile instrumente pentru activitatea sa pe acest pământ, apoi fie el filosof sau cretin, bogat sau sărac, nobil sau proletar „Se poate oare admite,“ dice Chr. G. Salzman, „cumcă spiritul ar fi în stare, să-și manifesteze multele și însemnatele sale puteri, dacă sunt slăbănogite cele mai bune instrumente ale sale, — dacă sunt nefolosibile mâinile?“

Deci, dacă însemnătatea acestor nobile instrumente — a mâinilor — este atât de importantă, atunci urmează de sine necesitatea cultivării lor, deprinzându-le de timpuriu la tot felul de lucrări necesare, pentru-ca să poată produce mai târziu, cu toată dibăcia, lucrări cu atât mai multe, mai fine, mai perfecte și mai folositoare. În această direcțiune există sădită în ființa omului și o plăcere atât de pronunțată, încât abia s'ar putea cugeta a o doua însușire a acestuia egală cu aceea. Și eată, că tocmai această însușire și chemare naturală de mare valoare, în decursul dezvoltării omului, este înădușită, și încă înădușită tocmai prin școală.

(Va urma.)

Din public.*)

Sibiu, 23 Maiu, n. 1888.

Onorate Domnule Redactor! În articolul intitulat „Tribuna la înălțimea misiunii sale“, publicat în Nr. 48 al stimatului ziar ce redigezi și anume în scrisoarea de sub lit G. a dlui P. Petrovici adresată din Verșet cu datul 2 Octobrie n. 1886 Escelenței Sale Înaltpreasântitului Domn Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, se află și următorul pasagiu:

„Apoi Vă mai mărturisesc și aceea: că eu corupt cu banii Tribuniștilor (220 fl. dela Slavici și 130 fl. dela Eugen Brote — cești din urmă primiți din mână D-rului Crișan) prins în infernalele lor curse....“

Față de cele susținute în citatul pasagiu, într-un cât s'ar afla oameni, cari să le aducă în legătură cu persoana mea, declar cu toată hotărîrea, că neadevăruri sunt, că eu nici când și sub nici un cuvânt nu m'am aliat nici am umblat vre-odată a corumpe sau a prinde în cursă pe cineva, în urmare nici pe dl Petroviciu, cu atât mai puțin am căutat eu vre odată să cumpăr dovezi dela dânsul sau dela alt cine va contra Capului bisericii mele¹⁾, și că în fine desaproab cu aceeași hotărîre darea în public a astorfeliu de acte²⁾.

Adevărul e, că asemenea altora, i-am făcut și eu bine, în mai multe rânduri, dlui Petrovici, înprumutându-l la zile de nevoi, și aceasta numai de milă cătră familia dânsului și cedând lacrimilor și vaetelor sale, cu care nu odată m'a molestat.

Te rog, onorate domnule redactor, binevoesce a publica acestea în numărul procsim al stimatului ziar „Tel. Rom.“

Primesce, Te rog, asigurarea deosebitei mele stime. Sibiu, în 23 Maiu, 1888.

Dr. I. Crișian.
prof.

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta Redacțiunea nu e responsabilă. Red.

¹⁾ Dl Dr. Crișian a recunoscut la alt loc, care dacă d-sa va cere, îl vom și numi; că d-sa într'adevăr a mijlocit dlui Petrovici un ajutoriu de 100 fl. dela „Tribuna“ respective dela oamenii „Tribunei“. Că făcut'a aceasta d-sa pentru a corumpe pe acel Petrovici, sau doară din alt oare-care îndemn, poate chiar nobil: este în prima linie treaba lor, treaba afecțiunilor reciproce dintre ei. Cei ce sciu analiza construcțiunile vorbelor, și din ele sciu concluda la caracterele oamenilor, aceia și vor forma părere despre valoarea acestei declarațiuni a căreia publicare noi nu o putem refusa, fără să lăsăm un gol în rândurile oamenilor puși pe desmintiri ca la comandă. — Vivat sequens. Red.

²⁾ E un ce curios, că dl Dr. Crișian desaproabă darea în public a documentelor în care e atins și D-sa, dar nu află cu cale a desaproba atacurile din „Tribuna“, cari au provocat publicarea acelor documente. Red.

Nr. 1609 1888.

[1832] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notariu cercual pentru comunele Sasauș, Illenbav și Bendorf cu locuința în Sasauș se escrie cu aceasta adnotare concursul, ca competenții să aștearnă rogările lor cu documentele de calificare.

cațiune până în **25 Iunie a. e.** la subscrisul.

1. Salariu de 400 fl.
2. Dietele în călătorie amăsorat după statutul salarial.
3. Plata pentru lucrările private
4. Cuartir liber în comuna Sasauș. Nocrichiu, în 14 Maiu, 1888.

Protopretorul.

Nr. 165 1888

[1834] 1—3

EDICT.

Elena n. Ioan Popa, gr. or. din Săcel, care a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat George Beju, gr. or. tot din Săcel fără a se ști locul unde petrece — conform rezoluțiunii consistoriale din 15 Martiu 1888 Nr. 1577 B. — se provoacă a se presenta la subscrisul oficiu în termen de 6

luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial, intentat asupra i de soțul ei, se va pertracta și decide și în absența ei.

Săliște, 10 Maiu 1888

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Săliștei

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distins cu medaila cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Váci, Nr. 17. Recomând obiectele ne-adjustarea bisericilor și capelelor cesare pentru cu cele ce sum provăduț abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrare cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjdii, felon și altele, după ritul greco-oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de școală, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormântare.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătășă și haine bisericesci, cusute cu fir de aur, argint și mătășă.

Dantele bisericesci. Învêltoare de prestol. Mărfuri bisericesci. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adevărî prin mai multe sute de epistole de recunoștință.

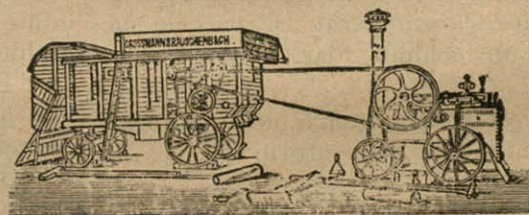
[1744] 26—30

Cataloge de prețuri la dorință trimit libere de post-port.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte, sfeșnice pentru altariu și de pãrete, candelă. Iconostase, chipuri pentru frontariu. În-mormântarea Domnului, etc. etc.

NOU! Mașine de trierat cu vapor patentate

pentru locomobile de încălđit cu lemne cărbuni ori paie
cu o putere de cai de 3¹/₂ și 4
trieră în 10 oare 4,500—6,000 snopi de tot curat și sortat, material de ars se consumă de tot puțin
esecutarea cu mult mai potențată și mai bună
și transportul cu mult mai ușor ca la alte mașine de acest soi.

Cataloge stau la dispozițiune.

Mașinile acestea se efeptuesc în construcțiunea cea mai solidă și funcționează prompt și convenabil.

GROSSMANN ȘI RAUSCHENBACH

prima fabrică ungurească de mașine agricole

BUDAPESTA

ăussere Waitznerstrasse Nr. 7.

[1816] 3—5